

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Л.К. Задорожна

« 31 » серпня

20 23 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інноваційна освітня діяльність

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-професійна програма Педагогіка вищої школи

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Інноваційна освітня діяльність», розглянутої та схваленої на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту (протокол № 14 від «20» серпня 2023 р.) та затвердженої на засіданні Вченої ради КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (протокол № 4 від «31» серпня 2023 р.)

Розробник: Ягоднікова Вікторія Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

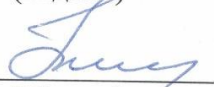
Протокол № 15 від «01» вересня 2023 р.

Завідувач кафедри

(Підпис)

(Прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(Підпис)

(Прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
			1-й
		<i>Семестр</i>	
			1-й
		<i>Лекції</i>	
			8 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
			6 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
	76 год.		
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета формування у здобувачів вищої освіти системи знань і навичок, необхідні для організації і здійснення інноваційної освітньої діяльності в закладах вищої освіти.

Завдання:

- набути ґрунтовні знання основ сучасної інноваційної педагогіки та методологічні основи і дидактичні принципи інноваційної освіти,
- розуміння і усвідомлення необхідності інноваційних перетворень в освіті,
- сприяти розвитку інноваційного мислення і інноваційної поведінки,
- сприяти формуванню готовності до інноваційної освітньої діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної компетентності - Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

б) загальних (ЗК):

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері педагогіки та загальної середньої освіти.

СК 4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК 5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу вищої освіти.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

Кінцеві **програмні результати навчання**, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

РН1.Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

РН4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проектів.

РН6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН7.Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

РН10.Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

РН13.Продуктивно працювати в групі, забезпечуючи позитивний соціально-психологічний клімат на засадах освітнього партнерства.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- інноваційні тенденції розвитку освіти,
- сутність інновацій та інноваційної діяльності,
- теоретико-методологічні, методичні та правові основи інноваційної освітньої діяльності,
- теоретичні та практичні основи інноваційних технології навчання і виховання,
- особливості організації і здійснення інноваційного освітнього процесу.

вміти:

- реалізовувати принципи інноваційного навчання і виховання,

- застосовувати інноваційні технології навчання і виховання з метою організації та реалізації освітнього процесу в умовах сучасних трансформацій освіти,
- здійснювати проєктування засобів і інструментарієв освітнього процесу,
- розробляти інноваційні соціально-педагогічні, педагогічні проєкти,
- генерувати інновації та проводити експертизу,
- моделювати інноваційне освітнє середовище,
- проєктувати освітній процес, добирати доцільні інноваційні форми і методи його організації та реалізації;
- надавати консультативну допомогу учасникам освітнього процесу.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інноваційної освітньої діяльності

Тема 1. Теоретичні основи інновацій в освіті

Поняття «інновації», «освітні інновації», «педагогічні інновації». Сутність і особливості інновацій в освіті. Джерела освітніх інновацій. Передумови інноваційних змін в освіті. Класифікація освітніх інновацій. Критерії освітніх інновацій.

Інноваційний процес. Інноваційні процеси в системі освіти. Закони перебігу інноваційних педагогічних процесів. Структура та етапи інноваційного процесу. Сутність і закономірності розвитку освітніх інноваційних процесів у вищій освіті. Досвід інноваційних процесів у вищій освіті зарубіжних країнах. Особливості інноваційного процесу в умовах воєнного стану.

Тема 2. Сутність інноваційної освітньої діяльності

Поняття «освітня діяльність», «інноваційна діяльність», «інноваційна освітня діяльність». Рівні інноваційної освітньої діяльності. Особливості інноваційної освітньої діяльності на рівні закладу вищої освіти. Об'єкти і суб'єкти інноваційної освітньої діяльності. Сутність і структура інноваційної освітньої діяльності. Завдання, зміст і методи інноваційної освітньої діяльності. Принципи здійснення інноваційної освітньої діяльності.

Т

Основа нормативної бази: Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про науково-технічну інформацію», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про інноваційну діяльність», положення «Про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» (наказ МОН України від 17.11.2000 р. № 522), положення «Про експериментальний загальноосвітній заклад (інноваційний МОН України база інноваційної освітньої діяльності)» (наказ МОН України від 20.01.2002 р. № 114) та положення «Про організаційну базу інноваційної освітньої діяльності».

Змістовий модуль 2. Інноваційні технології навчання і виховання як предмет інноваційної освітньої діяльності

Тема 4. Інноваційні освітні технології

Сутність та специфіка інноваційних технологій в освіті. Гуманістична спрямованість інноваційних освітніх технологій. Класифікація інноваційних технологій в освіті. Особливості інноваційних технологій навчання і виховання. Організація експертизи інноваційних технологій навчання і виховання. Проблеми та перспективи впровадження нових освітніх технологій у вищій освіті.

Тема 5. Інтерактивні технології навчання і виховання

Інтерактивні технології навчання і виховання. Інтегративні технології. Технологія «перевернутий клас». Ігрові технології. Діалогічні технології. Технологія колективної творчої справи. Тренінгові технології. Проектні технології. Квест-технології. Змагальні технології. Кейс-технології. ІКТ-технології. Вимоги до застосування інтерактивних технологій.

Змістовий модуль 3. Психолого-педагогічні засади інноваційної освітньої діяльності

Тема 6. Психолого-педагогічні особливості інноваційної освітньої діяльності

Психологічні особливості інноваційної освітньої діяльності. Викладач як суб'єкт інноваційної освітньої діяльності. Інноваційна компетентність викладача. Проблема сприйняття інновацій учасниками освітнього процесу. Антиінноваційні бар'єри у викладачів, їх сутність, особливості, види. Профілактика і подолання антиінноваційних бар'єрів у викладачів. Психолого-педагогічні аспекти готовності викладачів до інноваційної освітньої діяльності. Структура готовності до інноваційної освітньої діяльності. Показники готовності до інноваційної освітньої діяльності та діагностичний інструментарій їх вимірювання.

Тема 7. Організаційно-методичні засади організації інноваційної освітньої діяльності

Організаційно-методичні засади підготовки викладачів до інноваційної освітньої діяльності. Особливості проектування інноваційної освітньої діяльності. Організаційно-методичні умови організації інноваційної освітньої діяльності. Методичний менеджмент інноваційної освітньої діяльності.

Тема 8. Науково-методичний супровід інноваційної освітньої діяльності

Науково-методичний супровід як інструмент ефективної інноваційної освітньої діяльності. Сутність, структура та зміст науково-методичного супроводу. Система науково-методичного супроводу. Концептуальні засади розбудови системи науково-методичного супроводу. Форми і методи науково-методичного супроводу. Розробка і впровадження науково-методичного супроводу інноваційної освітньої діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п/с	с.р.		л	п/с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інноваційної освітньої діяльності								
Тема 1. Теоретичні основи інновацій в освіті					10	2		8
Тема 2. Сутність інноваційної освітньої діяльності					12		2	10
Т е м					8			8
Разом за змістовим модулем 1					30	2	2	26
Змістовий модуль 2. Інноваційні технології навчання і виховання як предмет інноваційної освітньої діяльності								
Тема 4. Інноваційні освітні технології					10	2		8
Тема 5. Інтерактивні технології навчання і виховання					14		2	12
Разом за змістовим модулем 2					24	2	2	20
Змістовий модуль 3. Психолого-педагогічні аспекти інноваційної освітньої діяльності								
Тема 6. Психолого-педагогічні особливості інноваційної освітньої діяльності					12	2		10
Тема 7. Організаційно-методичні засади організації інноваційної освітньої діяльності					12	2		10
Тема 8 Науково-методичний супровід інноваційної освітньої діяльності					12		2	12
Разом за змістовим модулем 3					36	4	2	32
Усього годин					90	8	6	76

5. Теми практичних/семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 2. Сутність інноваційної освітньої діяльності	2
2.	Тема 5. Інтерактивні технології навчання і виховання	2
3.	Тема 8. Науково-методичний супровід інноваційної освітньої діяльності	2
	Усього	6

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
	<i>За кожною темою курсу здобувач освіти повинен скласти конспект самостійно опрацьованих тем згідно з правилами цитування.</i>	
1	<i>Тема 1. Теоретичні основи інновацій в освіті</i> - Запишіть визначення (згідно з правилами цитування) та проаналізуйте у різних джерелах тлумачення основних понять, а саме: «інновації», «освітні інновації», «інновації навчання», «педагогічні інновації», «інновації виховання», «інноваційний процес». «управління інноваційним процесом». - Зробіть висновки щодо тенденцій розвитку інноваційних процесів у вищій освіті.	8
2	<i>Тема 2. Сутність інноваційної освітньої діяльності</i> - Ознайомтесь з перспективним досвідом педагогів Одещини. - На вибір студента: Підготуйте доповідь (до 5 хв.) про викладачів-інноваторів регіону / Підготуйте портфоліо викладачів-інноваторів регіону. - Наведіть приклади реалізації принципів здійснення інноваційної освітньої діяльності.	10
3	<i>Тема 3. Організаційно-нормативна база інноваційної освітньої діяльності</i> - Законспекуйте та проаналізуйте нормативні документи про здійснення інноваційної освітньої діяльності. - Визначте організаційне забезпечення інноваційної освітньої діяльності.	8
4	<i>Тема 4. Інноваційні освітні технології</i> - Підготуйте мультимедійну презентацію інноваційної освітньої технології (на вибір студента).	8

	- Оформите карту проєкту (тема проєкту за вибором студента).	
5	<i>Тема 5. Інтерактивні технології навчання і виховання</i> - Ознайомтесь з інтерактивними технологіями навчання і виховання, які поширені в практиці регіону. - Розробіть алгоритм впровадження в практику інтерактивну технологію (за вибором здобувача освіти).	12
6	<i>Тема 6. Психолого-педагогічні особливості інноваційної освітньої діяльності</i> - Розробіть комплекс заходів щодо профілактики антиінноваційних бар'єрів у викладачів. - Складіть 10 тестових завдань з теми.	10
7	<i>Тема 7. Організаційно-методичні засади організації інноваційної освітньої діяльності</i> - Визначте і спроєктуйте реалізацію організаційно-методичних умов організації інноваційної освітньої діяльності - Складіть перелік рекомендованих літературних джерел для забезпечення підготовки викладачів до інноваційної освітньої діяльності.	10
8	<i>Тема 8. Науково-методичні засади інноваційної освітньої діяльності</i> - Розробіть науково-методичний супровід інноваційної освітньої діяльності педагогів. Підготуйте мультимедійну презентацію. - Проаналізуйте з різних джерел сутність науково-методичного супроводу.	10
	Усього	76

7. Методи навчання

лекції: розповідь, пояснення, ілюстрація, візуалізація, дослідження, бесіда, демонстрація, класифікація, дискусія;

семінарські заняття: дискусія, кейс-стаді, аналіз, систематизація, порівняння, мозковий штурм, інтерв'ю, самооцінка, метод проєктів, робота в малих групах, ділові ігри, презентація;

самостійна робота: узагальнення, аналогія, аналіз, синтез, інтегрування, проєктування, моделювання

8. Методи контролю

Методи контролю результатів навчання: опитування, тестування, взаємоконтроль (взаємооцінювання), самоконтроль (рефлексія, самооцінювання), захист індивідуальних та групових завдань, презентація.

Підсумковий контроль: залік.

Залік відбувається у формі захисту інноваційного продукту.

9. Критерії оцінювання результатів навчання
9.1. Критерії оцінювання за всіма видами робіт

Бали			Критерії оцінювання навчальних досягнень	
За національною шкалою	Шкала ЄКТС		Теоретична підготовка	Практична підготовка
	1...5	1...100	Здобувач вищої освіти	
відмінно	90 ... 100	A	Здобувач освіти виявив всебічні, систематичні й глибокі знання з питань інновацій в освіті, теоретичних і практичних засад інноваційної освітньої діяльності; володіє термінологією інноваційної педагогіки; розуміє сутність інноваційної освітньої діяльності і інноваційного процесу, проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому і ясному трактуванні навчального матеріалу; їх значення для подальшої професійної діяльності.	Здобувач освіти гарно орієнтується в матеріалах модулів. Здійснює аналіз організаційно-нормативної джерельної бази з організації і здійснення інноваційної освітньої діяльності. Використовує додаткові педагогічні джерела. Активно приймає участь у дискусіях. Вміє обґрунтувати і довести власну точку зору. Виконує всі практичні завдання самостійно, творчо, у повному обсязі.
добре	75 ... 89	C ... B	Здобувач освіти виявив загалом добрі знання навчального матеріалу з питань організації і здійснення інноваційної освітньої діяльності, але допустив не суттєві помилки; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої роботи.	Завдання самостійної роботи виконано стандартно, але без творчого підходу. Здобувач освіти впевнений у власних висновках, але вони потребують уточнення. Приймає активну участь у дискусіях і інтерактивних вправах.
задовільно	60 ...	E ...	Здобувач освіти виявив базові знання основного навчального матеріалу дисципліни, необхідні для	Завдання виконує самостійно, але стандартно. Здобувач освіти невпевнений у власних

	74	D	подальшого навчання та професійної діяльності; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допустив помилки у відповідях на запитання при виконанні завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал.	висновках. Поверхово орієнтується в матеріалі дисципліни, зокрема в інноваційних технологіях, а також у проблемі, поставленій у завданні, відповідь розкрито неповністю є недоліки.
незадовільно	35 ... 59	FX	Здобувач освіти має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу курсу; допускає принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.	Не демонструє уміння інноваційної освітньої діяльності. Виконує частину завдання за допомогою викладача.
незадовільно	1 ... 34	F	Здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом.	Не володіє навичками проектування. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

9.2. Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали	Критерії
Практичне заняття	12-9	Здобувач вищої освіти активно бере участь у занятті. Правильно з творчим підходом виконує завдання, висловлює обґрунтовані міркування, наводить доцільні приклади.
	8-4	Здобувач вищої освіти не виявляє активність на занятті чи виявляє епізодично, відповіді надає правильні, але шаблонні. Має певні труднощі щодо обґрунтування власної думки.
	3-1	Здобувач освіти лише спостерігає за заняттям, не може самостійно виконати завдання.
Письмові доповіді, завдання	8-6	Тема розкрита повно, логічно, обґрунтовано. Завдання виконано творчо і оригінально. Дотримані вимоги до письмових завдань і правил цитувань.

	5-3	Завдання виконане стандартними фразами, але дотримані вимоги до письмових завдань і правил цитувань.
	2-1	Завдання виконано частково, формально, є суттєві помилки.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням принципів академічної доброчесності.
Проектування / моделювання	8-6	Завдання виконано оригінально, з творчим підходом, з дотриманням всіх етапів проектування/моделювання та методичних рекомендацій. Розроблено презентацію, яка розкриває тему і суть завдання.
	5-3	Завдання виконано стандартно, але з дотриманням всіх етапів проектування/моделювання та методичних рекомендацій. Презентація не виразна, повністю дублює текст завдання.
	2-1	Завдання виконано з суттєвими помилками, з порушенням етапів проектування/ моделювання та без дотримання методичних рекомендацій. Презентація відсутня.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням принципів академічної доброчесності.
Творчі/пошуково-дослідницькі завдання	4	Виконане завдання відповідає предмету навчальної дисципліни, характеризується самостійністю, оригінальністю, демонструє інноваційне мислення здобувача вищої освіти, відповідає сучасним вимогам до управлінській освітянській практики,
	3-2	Завдання відповідає предмету навчальної дисципліни, але не характеризується оригінальністю, має переважно описовий характер.
	1	Завдання виконано поверхово, не розкриває ключову практичну проблему.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням принципів академічної доброчесності.
Тематичний словник/конспект	3	Наявність всіх тем навчальної дисципліни, дотримані вимоги до правил цитувань і оформлення літературних джерел.
	2	Відсутність всіх тем навчальної дисципліни, дотримані вимоги до правил цитувань і оформлення літературних джерел.

	1	Відсутність всіх тем навчальної дисципліни, помилки у правилах цитування і оформлення літературних джерел.
	0	Відсутність тематичного словника/конспекту або порушенні принципи академічної доброчесності.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та/або періодичний контроль											Підсумков. контроль	Загальна підсумкова оцінка
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					
T1	T2		T3	T4	T5		T6	T7		T8	0	100
ср	п	ср	ср	ср	с	ср	ср	с	ср	ср		
8	12	8	8	8	12	8	8	12	8	8		

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичні посібники
2. Презентації до лекцій.
3. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи та семінарських занять з дисципліни.

12. Рекомендована література

Основна

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-тє вид., доповн. К.: Академвидав, 2015. 304 с.
2. Інноваційні педагогічні технології: посібник. за ред.. О.І. Огієнко; авт. кол.: О.І.Огієнко, Т.Г. Калюжна, Ю.С. Красильник, Л.О.Мільто, Ю.Л. Радченко, К.В. Годлевська, Ю.М. Кобюк. К., 2015. 314 с.
3. Мариновська О.Я. Педагогічна інноватика & Менеджмент інновацій: навч.-метод. посіб. Івано-Франковськ: Місто НВ. 2019. 504 с.
4. Педагогічна інноватика: навчально-методичний посібник: Авторі-упорядники: Цюняк О. П., Довбенко С. Ю., Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2019. 190 с.
5. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 360 с.

Додаткова

1. Бойко А. М. Упровадження педагогічної інноватики в практику виховання: монографія. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2011. 384с.
2. Волошина О.В. Педагогіка інновацій у вищій школі. Навчально-методичний посібник. Вінниця: , 2014. 161 с.

3. Гуревич Р.С., Кадемія М. Ю., Шевченко Л. С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід: навч. посібник; за ред. Гуревича Р. С. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. 348 с.
4. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. Веб-квест як інноваційна технологія навчання у вищій і середній школі. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2011. № 21 (232). Ч. 1. С. 36-45.
5. Докучаєва В. В. Проектування інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому просторі: монографія. Луганськ: Альма-матер, 2005. 304 с.
6. Інновації в освіті: інтеграція науки і практики : зб. наук.-метод. праць. за заг. ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 492 с.
7. Задорожна Л.К., Ягоднікова В.В. Виклики та стратегічні завдання освіти і педагогічної науки в сучасних реаліях. Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми і перспективи розвитку: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції 20 травня 2022 р. Одеса: вид. Букаєв В.В., 2022. С.18-21.
8. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (20–21 квітня 2021 року, м. Суми). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 304 с
9. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г.Л. Єфремової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 444с.
10. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.
11. Кремень В. Г., Ільїн В.В., Пролєєв С.В. та ін. Феномен інновації: освіта, суспільство, культура. за ред. В. Г. Кременя. К.: Педагогічна думка, 2008. 472 с.
12. Литвинов А. С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посіб.: Університетська книга, 2017. 268 с.
13. Мармаза О.І. Інновації в менеджменті освіти : монографія. Харків : Вид. група «Основа», 2019. 128 с.
14. Петрова, І. Л., Сивка, О. В. Розвиток інноваційної діяльності в організаціях освітньої сфери. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2019 (3 (51), 119–126.
15. Рацул А. Б., Ликов В. Н., Ликова В. І. Школа виховання креативного вчителя : (На матеріалі діяльності педагогічного клубу "Сухомлинець" (1980-2017): монографія,; Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. Кропивницький : Код, 2018. 239 с.
16. Сидоренко В.В. Науково-методичний менеджмент освітніх інновацій в умовах післядипломної педагогічної освіти. *Науковий вісник УМО: електронне видання*. К.: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016. Вип. 1. Ч. 1. С. 240-254. Електрон. опт. Диск. Режим доступу:

17. Ягоднікова В.В. Психологічний тренінг як метод розвитку інноваційного потенціалу педагогів Актуальні проблеми психології інновацій: теорія та практика: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 вересня 2017 р). Одеса. ВМВ, 2017. С.160-163.
18. Ягоднікова В.В. Критеріальний підхід до визначення стану сформованості інноваційної компетентності педагогів. Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти: зб. наук. праць / за заг. ред. д. філос. Н. Журби М.А. Монреаль СРМ «ASF», 2018. С.65-68.
19. Ягоднікова В.В. Нейропедагогічний підхід до професійного розвитку педагогів в системі неперервної освіти. Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми і перспективи розвитку: матеріали У Всеукраїнської науково-практичної конференції 19 травня 2023. – Одеса: видавець Букаєв Видим Вікторович. 2023. С.168-173.
20. Ягоднікова В.В., Колесова О.А. Використання ІКТ-технологій в інформаційно-освітньому середовищі в умовах дистанційної освіти. Наукові інновації та передові технології. 2023. № 10(24). С.753-763.

14. Електронні інформаційні ресурси

http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi	Верховна Рада України
www.mon.gov.ua	Міністерство освіти і науки України
https://osvita.odessa.gov.ua/	Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації
www.liga.net	Законодавство, новини, договори...
http://www.znannya.info	Інформаційний портал «Знання»
http://www.osvita.ua	Освітній портал Освіта.UA
http://www.intellect-invest.org.ua	Портал сучасних педагогічних ресурсів
http://www.ukped.com	Українська педагогіка.
http://innovosvita.com.ua/index.php/uk	Інноватика в сучасній освіті

Наукові бібліотеки

http://www.nbuv.gov.ua/	Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
http://www.odnb.odessa.ua/	Одеська національна наукова бібліотека
https://www.biblioteka.od.ua/	Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.С. Грушевського
https://bibloano.oano.od.ua/	Науково-педагогічна бібліотека КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»